OCAK 2020
EKONOMİ BÜLTENİ

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

AYLIK BÜLTEN

OCAK 2020

KÜRESEL GELİŞMELER

ABD ve Çin arasında bir süredir devam eden görüşmelerin ardından birinci aşama ticaret anlaşması imzalandı. Çin Başbakan Yardımcısı Liu He tarafından yapılan açıklamada, her iki tarafın da kazançlı çıkacağı somut sonuçlara ulaşmak amacıyla birlikte çalışacağı belirtildi.
Anlaşmanın ikinci aşamasında teknoloji ve siber güvenlik konularının ele alınacağını söyleyen ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin Çin'e yönelik ek gümrük vergilerinin ikinci aşamanın tamamlanması ile kaldırılacağını ifade etti.

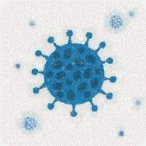

Küresel piyasalar Çin'de ortaya çıkan ve yayılmaya başlayan koronavirüs nedeniyle baskı altında kaldı. Salgın neticesinde Çin ekonomisinin önümüzdeki dönemde büyümesinin yavaşlayacağı tahmin ediliyor. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) çok sayıda insanın ölümüne neden olan ve etkisi giderek artan virüsü küresel bir tehdit olarak nitelendirdi ve uluslararası düzeyde önlemler alınması gerektiğini belirtti.

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nun Ocak ayı güncellemesinde 2019 ve 2020 için küresel büyüme tahminlerini 0,1'er puan düşürerek %2,9 ve %3,3 olarak açıkladı. 2021 büyüme tahminini 0,2 puan indirerek %3,4'e çeken IMF, dünya ticaret artışı öngörülerini de aşağı yönlü revize etti. Hindistan'ın büyüme tahminlerindeki düşüş ile özellikle gelişmekte olan ülkelere yönelik görünümde bozulma yaşandığı belirtildi.

AB ile Birleşik Krallık arasında devam eden Brexit süreci 31 Ocak 2020'de tamamlanmış ve 31 Aralık 2020 tarihinde sona ermesi öngörülen 'Geçiş Dönemi' başlamıştır. Bu süre boyunca Birleşik Krallık, ticaret açısından AB üyesi bir ülke gibi muamele görecek, böylelikle aynı süre içinde ülkemiz için Gümrük Birliği ortağı konumunu koruyacaktır. Geçiş Dönemi boyunca, AB ve Birleşik Krallık arasında gelecek dönem ilişkilerini şekillendirecek yeni bir Ticaret Anlaşması tesis edilecektir. Söz konusu müzakerelere paralel olarak ülkemizle Birleşik Krallık arasında bir STA müzakere sürecinin yürütülmesi planlanmaktadır.

Amerikan Savunma Bakanlığı, Bağdat Uluslararası Havalimanı'nda Haşd-i Şabi komutanlarını ve İran Kudüs Gücü Komutanı Kasım Süleymani'yi hedef alan saldırıda Süleymani ve Ebu Mehdi el Mühendis'in öldürüldüğünü duyurdu. Bu saldırıya karşılık İran Ordusu tarafından ABD'nin Irak'ta bulunan askeri üslerine saldırı düzenlendi. ABD tarafından yapılan açıklamada saldırıda herhangi bir ciddi hasar olmadığı belirtildi.

İran, Tahran'da düşen Ukrayna Hava Yolları'na ait yolcu uçağını gerginlik sırasında yanlışlıkla vurarak düşürdüğünü kabul etti. Hava savunma sisteminden sorumlu bir askerin, uçağı füze zannettiği vurarak düşürdüğü açıklandı.

ABD Başkanı Donald Trump, İsrail Başbakanı Netanyahu ile "Yüzyılın Planı" adını verdiği Ortadoğu Barış Planı'nı açıkladı. Planda Kudüs'ün bölünmemiş bir şekilde İsrail'in başkenti olması öngörülüyor. Plana Filistin Yönetimi lideri "Kudüs satılık değil", Gazze'de yönetimde bulunan Hamas ise "Kudüs açıklaması saçmalık" tepkisini gösterdi.

ABD Başkanı Trump'ın açıkladığı Ortadoğu Barış Planı'na Ankara da tepki gösterdi. Türkiye, Kudüs'ün İsrail'in başkenti olarak önerilmesine "Kudüs kırmızı çizgimizdir" tepkisini verdi. Dışişleri Bakanlığı açıklamasında "ABD'nin sözde (Orta Doğu) barış planı ölü doğmuştur. İsrail'in işgal ve zulmünü meşrulaştırmaya yönelik adımlara izin vermeyeceğiz" ifadeleri yer aldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise, "Bu, Filistinlilerin haklarını yok sayma ve İsrail'in işgalini meşrulaştırma planıdır. Kudüs Müslümanların kutsalıdır. Kudüs'ün İsrail'e verilme planı asla kabul edilemez." İfadelerini kullandı.

TÜRKİYE'DEN GELİŞMELER

TCMB Ocak Ayı Beklenti Anketine göre piyasanın 2020 sonu için tüketici enflasyonu beklentisi yüzde 10,01 olarak kaydedildi. Katılımcılar, GSYH büyümesinin bu yıl yüzde 3,4, önümüzdeki yıl için ise yüzde 3,7 olacağını öngörüyor. TCMB 16 Ocak'ta gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini 75 baz puan daha indirerek yüzde 11,25 düzeyine çekti. Böylece TCMB son beş toplantısında (Temmuz 2019'dan bu yana) politika faizinde toplamda 1.275 baz puanlık indirime gitmiş oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, ocak ayı itibarıyla 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 14,52, yurt içi üretici fiyatları yüzde 15,71 arttı. Aylık bazda Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yüzde 1,35, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) yüzde 1,84 artış gösterdi. TÜFE, ocakta geçen yılın aralık ayına göre yüzde 1,35, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,15 yükseldi. ÜFE, ocakta bir önceki aya göre yüzde 1,84, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,84 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 15,71 artış gösterdi.

İşsizlik oranı Ekim 2019 döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1,8 puan artarak yüzde 13,4 oldu. 2018 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında; istihdam inşaat sektöründe 305 bin, tarımda 270 bin ve sanayii sektöründe 30 bin kişi azaldı. Hizmetler sektörü istihdamı ise 78 bin kişi arttı. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı da aylık bazda 0,3 puan gerileyerek yüzde 13,6 oldu.

Ocak ayı ihracat rakamları açıklandı. Ocak ayında ihracatımız, yüzde 6,1 artış ile 14 milyar 765 milyon dolar oldu. 12 aylık ihracatta ise 181,6 milyar dolara ulaştık. İhracattaki rekor artışın etkisiyle ihracatın ithalatı karşılama oranı; ocak ayında yüzde 76,8 gibi yüksek bir oranda gerçekleşti.

Türkiye ekonomisinin 2019'un üçüncü çeyreğinden itibaren pozitif büyüme trendine girmesi ile ekonominin çarkları hızlanmıştır. Ocak ayında ihracata yeni başlayan 1.449 firmamız 80,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Firma özelinde bakıldığında, ocak ayı içerisinde toplam 38 bin 165 firmamız ihracat gerçekleştirdi. Ocak ayının lideri, 2,4 milyar dolarlık ihracat ile otomotiv sektörümüz olurken, 1,7 milyar dolara ulaşan kimyevi maddeler sektörümüz ikinci, 1,5 milyar dolara ulaşan hazır giyim ve konfeksiyon sektörümüz üçüncü oldu.

Üst üste dört ay fazla veren cari denge Kasım ayında ise 518 milyon USD açık verdi. Kasım ayı itibarıyla yıllık cari fazla 4,2 milyar USD olurken, 12 aylık kümülatif cari işlemler fazlası 2,7 milyar USD düzeyinde kaydedildi.

Merkez üssü Elazığ'ın Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. 24 Ocak Cuma akşam saatlerinde meydana gelen depremde, 37'si Elazığ'da, 4'ü Malatya'da olmak üzere 41 kişi hayatını kaybetti, 1.607 kişi de yaralandı. Derinliği 6,75 kilometre olan depremin ardından yapılan arama-kurtarma çalışmaları sonucunda 45 kişi enkazdan sağ çıkarıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Elâzığ ve Malatya'daki afet nedeniyle vergi kanunlarının uygulaması bakımından 3 ay süreyle mücbir sebep hali ilan ederek, her türlü vergi, ceza ve gecikme faizinin ödeme süresini uzatmıştır. Bu illerde bulunan vergi mükelleflerinin vergi borçlarına da gerekli şartları taşımaları kaydıyla faiz alınmadan 24 ay taksitlendirme imkânı tanıyacağını duyuran Bakanlık, depremde varlıklarını kaybeden mükelleflerin Vergi Usul Kanunu'nun 115'inci maddesi uyarınca terkin talep etmelerinin mümkün olduğunu duyurdu.

DÖVİZ KURLARI VE EMTİA GÖRÜNÜMÜ

Grafik 1 Ocak ayı USD/TL ve EURO/TL değişim grafiği

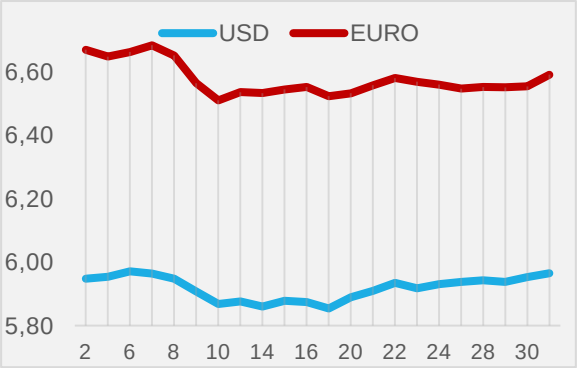

ABD-İran gerilimi ile döviz kuru yükselişe geçti ancak gerilimin yatışması ile kurlar gevşedi. Merkez Bankası'nın 16 Ocak'ta gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizinde indirim yapması doların 5,84'lere kadar gerilemesine neden oldu.

ABD'nin Irak'ta düzenlediği hava saldırısında İran'lı komutanın öldürülmesi, petrol fiyatlarını artırdı. Brent türü ham petrolün varil fiyatı Nisan'dan bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Trump yaptığı açıklamada ABD'nin barış için hazır olduğunu belirtmesi petrol fiyatlarında sert düşüşe sebep oldu.

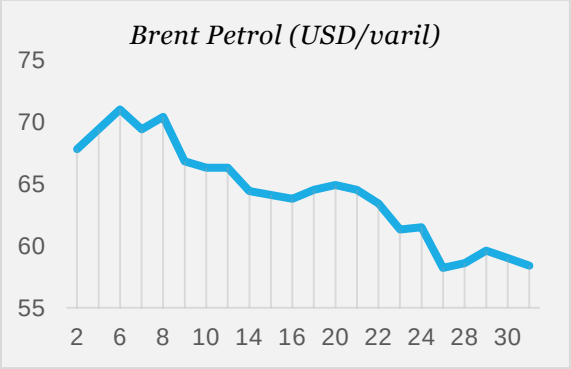

Grafik 2 Ocak ayı Brent petrol fiyatı değişim grafiği

GAİB'DEN HABERLER VE GELİŞMELER

Birliklerimizce 2020 yılı Ocak ayında, 2019 yılının aynı ayına oranla %3,2'lik artışla toplam 712 milyon 470 bin $'lık ihracat kayda alınmıştır. Aynı ayda, diğer İhracatçı Birlikleri adına ise toplam 19 milyon 784 bin $'lık ihracat kayda alınmıştır. Böylece Birliğimiz ihracat kayıt işlem hacmi, %2,7'lik artışla 732 milyon 253 bin $ olmuştur. İhracatımızın birliklere göre dağılımında ise Tekstil ve Hammaddeleri Birliği, liderliğini korumaya devam etmektedir.

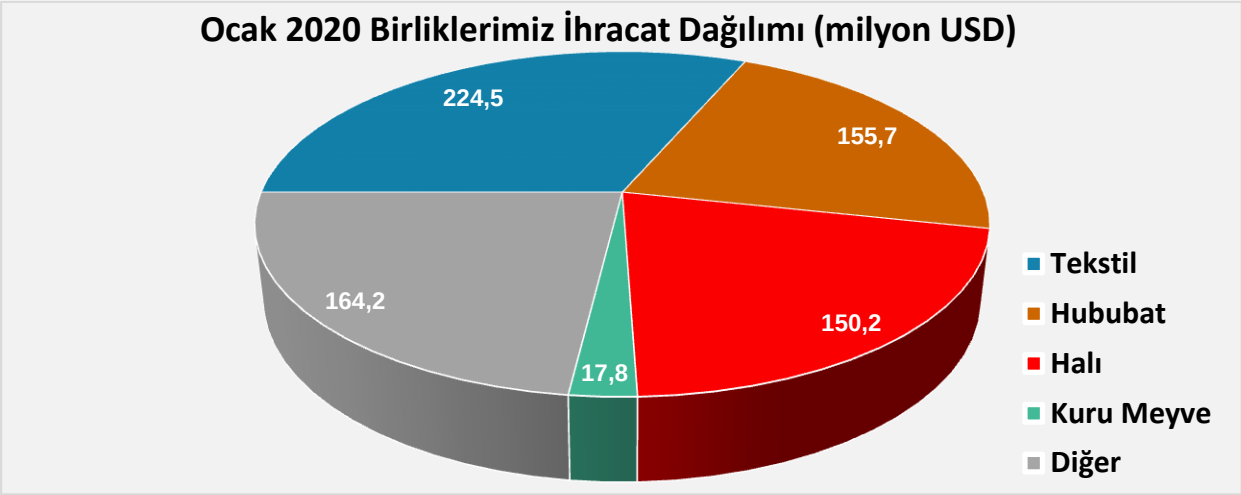

6 kıtadan 160 ülkeye ihracat gerçekleştiren Bölgemizin ihracatında, Orta Doğu Ülkeleri %41,6 pay ile ilk sırada yer almakta, AB Ülkeleri %19,7 pay ile ikinci ve Afrika Ülkeleri %15,1 pay ile üçüncü sırada kendisine yer bulmaktadır.

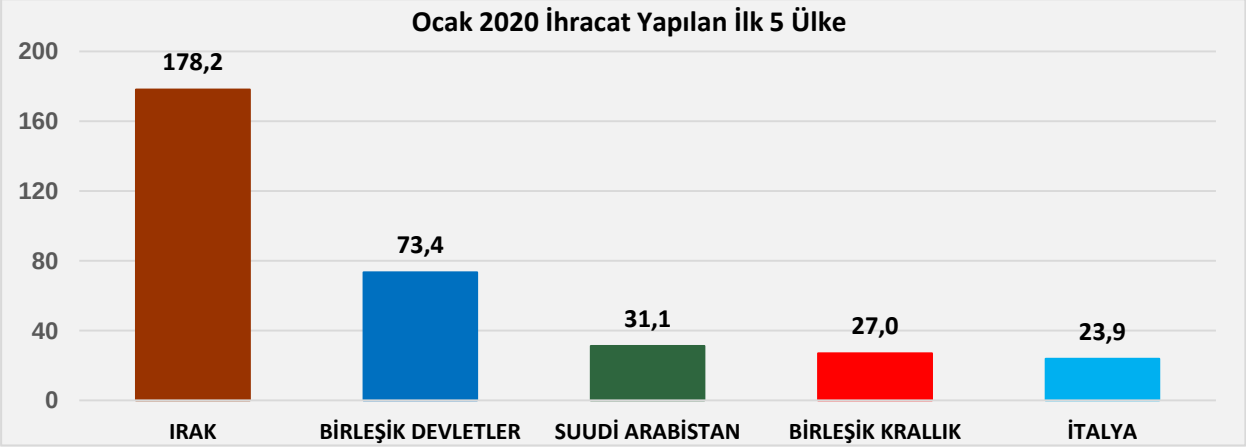

Bölgemizin lokomotif ili olan Gaziantep, 2020 yılı Ocak ayında 616 milyon 456 bin $ ihracat ile Türkiye'nin en çok ihracat yapan altıncı ili konumundaki yerini korumaktadır. 2020 yılı Ocak ayında GAİB'e bağlı illerden yapılan ihracata bakıldığı zaman ise; Kahramanmaraş'tan 78,1 milyon dolar, Mardin'den 66,2 milyon dolar; Malatya'dan 32 milyon dolar; Diyarbakır'dan 14,7 milyon dolar; Şanlıurfa'dan 9,8 milyon dolar; Adıyaman'dan 6,4 milyon dolar; Kilis'ten 2,3 milyon dolar ihracat gerçekleştirildiği açıklandı.

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birliklerimiz, yenilenen web sitesi ile yeni dijital hizmetler verecektir. Birliklerimiz, dijitalleşmenin ve değişimin kaçınılmaz olduğu bugünlerde, ihracat işlemlerini online hale getirerek ihracatçılarımızın işlerini büyük oranda kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Yeni web sitemizde "GAİB Dijital Platformu", "Bilgi Merkezi", "Devlet Destekleri E-İmza Modülü (KEPPORT)", "İnteraktif Harita Grafik" modülleri üyelerimizin kullanımına sunulmuştur.

Türkiye'den 190, Gaziantep'ten 102 markanın görücüye çıktığı **Domotex Hannover 2020 Uluslararası Halı ve Zemin Kaplama Fuarı** 10-13 Ocak 2020 tarihleri arasında Almanya'da gerçekleşti. Fuara katılan 102 Gaziantepli firmayı; Hannover Başkonsolosu Banu MALAMAN, Hannover Ticaret Ataşesi Nilüfer SANDALLI, Gaziantep milletvekilleri Mehmet Sait KİRAZOĞLU ve Müslüm YÜKSEL, Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ali GÜR, Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Özgür Volkan AĞAR, Fuar İzinleri ve Destekleri Daire Başkanı Mükerrem AKSOY, Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet TAHMAZOĞLU, Gaziantep Üniversitesi Naci Topçuoğlu MYO Müdürü Necip Fazıl YILMAZ, TİM Yönetim Kurulu Üyesi ve Halı Sektör Kurulu Başkanı Salahattin KAPLAN, Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet KAPLAN, Gaziantep Ticaret Odası Başkanı Mehmet Tuncay YILDIRIM, Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Cengiz ŞİMŞEK ve Gaziantep Halıcılar ve Dokumacılar Odası Başkanı Mehmet TÖRER'den oluşan bir heyet ziyaret etti.

"2020 Dünya Gümrük Günü" kapsamında düzenlenen "İnsanoğlu, Refah ve Gezegenimizin Sürdürülebilirliğinde Gümrükler" temalı etkinlik, Ticaret Bakanlığı GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü organizasyonunda, GAİB ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Etkinliğe Gaziantep Valisi Davut GÜL, Kilis Valisi Recep SOYTÜRK, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma ŞAHİN, Alay Komutanı Hüseyin BEKMEZ, İl Emniyet Müdürü Cengiz ZEYBEK, Gümrükler Genel Müdürü Mustafa GÜMÜŞ, GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Mehmet Tuncay BAYRAKTAR ve çok sayıda misafirimiz katıldı.

24 Ocak 2020 tarihinde, Ticaret Bakanlığı koordinasyonu ve İhracatçı Birliklerimiz organizasyonunda Ticaret Müşavirleri ile Ülke Sohbet Toplantısı gerçekleştirildi. Gerçekleştirilen "Ticaret Müşavirleri ile Ülke Sohbet Toplantıları'nda, hedef pazarlarımız Polonya, Romanya, ABD, Güney Kore ve Filipinler gibi ülkelerde daha önce görevde bulunmuş tecrübeli ticaret ataşe/müşavirlerimiz tarafından bilgilendirme sunumları yapıldı. Daha sonra Müşavirlerimiz/Ataşelerimiz ile firma yetkilileri bire bir görüşmeler gerçekleştirdiler.

Birliklerimiz tarafından Gaziantep ve Diyarbakır'da sektörlerin nitelikli iş gücü teminini sağlayabilmek için 26 günlük Dış Ticaret Uzman Yetiştirme Programları başladı. Mezun olan kursiyerler üye firmalar ile buluşturularak istihdam noktasında sektörlere destek sağlamak hedefleniyor.

Birliklerimizce Şubat ayı içerisinde gerçekleştirilecek eğitimlere dair takvim açıklandı. Her Çarşamba günü GAİB Binasında gerçekleştirilecek eğitimlerin içeriklerine GAİB web sitesi üzerinden ulaşılabilir.

05	Değişen Çerçevesi ve Stratejik Rolü İle İnsan Kaynakları Yönetimi
12	Zaman ve Öncelik Yönetimi
19	Yöneticiler İçin Bilanço Okuma ve Diğer Mali Tabloların Analizi
26	Akreditif İşlemleri ve Uygulamaları